

2. Соломанидина Т., Резонтов С. Деловая репутация как одно из важнейших стратегических преимуществ компании. URL: <http://www.top-personal.ru/issue.html?379>

3. Зайцев І. Добрий гудвіл. URL: <http://kontrakty.com.ua/show/ukr/article/37/1620067235.html>

4. Михальчишин Н. Л. Ділова репутация підприємств як засіб забезпечення прибутковості на товарних ринках. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2015_835_13

5. Родіонов О. В. Вплив ділової репутації підприємства на його розвиток. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/17RodPog.html

УДК 658.15

М.І. Крупка, д-р екон. наук, проф. (*ЛНУ ім. І.Франка, Львів*)

М.О. Руцишин (*ЛНУ ім. І.Франка, Львів*)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Важливим завданням управління фінансовими ресурсами є вирішення питання щодо оптимального співвідношення між формуванням власного та залученого капіталу підприємств, а також ефективності їх використання. Ефективність та обсяги діяльності підприємств зумовлюють склад та розмір фінансових ресурсів, водночас від їх величини та якості управління залежить зростання виробничо-економічного розвитку. Тому у сучасних умовах для вітчизняних підприємств є актуальне питання пошуку фінансових джерел, їх управління ними й забезпечення ефективного використання.

Кожне підприємство для забезпечення успішного функціонування в ринкових умовах покликане приділяти увагу різним аспектам своєї діяльності. Одним з головних є формування джерел фінансування виробничих, соціальних та інвестиційних потреб. Кардинальні зміни в економічній та фінансовій сферах, що відбулися за останній час в Україні, змушують замислитись про існуючі теоретичні та методичні підходи щодо вибору джерел фінансування. Крім того, потребують переосмислення вже сформовані уявлення про співвідношення використовуваних фінансових ресурсів впродовж певного періоду часу [1, с. 8].

Під фінансовими ресурсами підприємств розглядаємо джерела формування їх майна у вартісному вираженні. Вони показують, з яких

саме джерел підприємство профінансувало свою діяльність. Фінансові ресурси як і майно підприємства (машини і устаткування, сировина і матеріали, гроші) мають фізичну форму. Організаційно це сукупність договорів, які засвідчують внесення своїх часток власниками у статутний капітал, отримання кредиту, відтермінування платежів, випуск цінних паперів тощо [2]

Джерела формування фінансових ресурсів відображено на рис. 1.

Рисунок 1 – Джерела формування фінансових ресурсів підприємств [3, с. 143]

Фінансові ресурси, перебуваючи в постійному русі, можуть змінювати свою форму з метою створення умов формування нових фінансових ресурсів, а їх джерело фінансового ресурсу залишається незмінним, тоді, як припинення існування джерела фінансових ресурсів автоматично означає відсутність відповідного фінансового ресурсу, тобто джерело фінансування є первинними і виступає передумовою виникнення фінансових ресурсів.

Важливо використовувати відповідні джерела фінансових ресурсів залежно від етапу розвитку підприємств [4, с. 96, 100]:

– при створенні нового підприємства практично відсутня можливість використання внутрішніх джерел фінансових ресурсів, а

тому основними джерелами будуть або власні, або позикові кошти, що залежать від економічних та політичних умов, при яких створюється і починають функціонувати підприємства;

– для підприємств, що знаходяться на етапі значного розширення діяльності та стабільного розвитку, можливо використовувати всі доступні джерела формування фінансових ресурсів. При цьому за умов значного розширення діяльності перевагу мають зовнішні джерела формування фінансових ресурсів, а за стабільного розвитку доцільнішими є внутрішні джерела;

– на етапі спаду (згасання) діяльності чи за умов суттєвих фінансових труднощів, коли недостатньо власних внутрішніх коштів, а позикові ресурси обмежені у зв'язку із великими ризиками, то підприємства повинні орієнтуватися на кошти або нових інвесторів (емісію акцій чи пайових внесків), або кошти внутрішньо-корпоративного розподілу, або кошти державного чи місцевого бюджетів, якщо держава чи місцева влада зацікавлені у збереженні підприємства (у зв'язку з соціально-економічною значущістю чи еколого-економічною небезпекою припинення його діяльності).

В умовах конкурентного середовища формування фінансових ресурсів за рахунок різних джерел дає можливість підприємству адекватно реагувати на зміну потреб ринку, розширювати асортимент продукції, нарощувати масштаби виробництва. Однак у процесі формування фінансових ресурсів важливо дотримуватись оптимального співвідношення між джерелами їх формування з метою забезпечення нормальної фінансової стійкості підприємства [5, с. 17].

Отже, раціональний підхід до формування та використання фінансових ресурсів вітчизняних підприємств має суттєве значення для ефективної операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Це пов'язано з тим, що достатній обсяг сформованих фінансових ресурсів забезпечує безперервність виробничої діяльності підприємств, оптимальна структура їх розподілу збільшує ефективність діяльності та конкурентоспроможність продукції, а стабільні джерела формування сприяють зміцненню їх платоспроможності.

Інформаційні джерела:

1. Боднар О. А., Кучер В. А. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. *Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. 2017, № 6. С. 6-14.
2. Дропа Я. Б., Терешко О. М. Формування фінансових ресурсів підприємств в сучасних умовах розвитку фінансової системи. URL: <https://conf.ztu.edu.ua>
3. Курінна О.В. Теоретичні аспекти формування та використання

фінансових ресурсів підприємства. *Науковий вісник академія муніципального управління: Серія «Економіка»*. 2013. Вип. 2. С. 140-148.

4. Волинчук Ю. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємств. *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 11, Ч. 2. С. 96-101.

5. Гайбура Ю.А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов. *Агросвіт*. 2020, №6. С. 14-21.

УДК 336.76.066:347.734

В.М. Лачкова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

А.С. Лачков (*ХДУХТ, Харків*)

РОЛЬ КОМЕРЦІЙНИХ РИЗИКІВ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Бурхливий розвиток цифрових технологій і розвиток Internet призводить до поступової втрати баками своїх специфічних ознак. Сьогодні банки все більше стають схожими на підприємства торгівлі, що призводить до створення нових для банків умов функціонування, і як наслідок, до появи нових видів ризиків.

Об'єктом нашого дослідження став такий новий вид діяльності банку комерційна діяльність і у ході дослідження ми постарались дослідити які ризики комерційної діяльності притаманні банківському сектору.

Відповідно до існуючих класифікацій ризику, комерційний ризик відноситься до групи ризиків, пов'язаних зі сферою (типом) людської діяльності, до складу якої входять також ризики політичні, наукові, медичні, фінансові, соціальні тощо. У такому контексті за походженням комерційний ризик зумовлений сферою комерційної діяльності, яка виступає і причиною, і джерелом, і об'єктом ризику.

Комерційний ризик банку має певні особливості, найбільш суттєвими, на наш погляд, є:

- характер діяльності – операції купівлі-продажу товарів (послуг);

- наслідки ризикових дій – втрати прибутку, оскільки саме прибуток виступає ключовим цільовим пріоритетом комерційної діяльності.

Характеристики невизначеності та небезпеки є загальними для всіх видів ризику і потребують не змістового уточнення щодо комерційної діяльності, а лише визначення їх специфічного прояву. Так, невизначеність у комерційній діяльності може бути пов'язана з неповнотою інформації про клієнтів, характеристики послуги або